

Väyläverkon kehittäminen

Väylävirasto
Trafikledsverket

Esa Sirkiä

27.10.2022

Jo päätettyjen hankkeiden toteutus ja rahoituksen riittävyys

Jo päätetyt hankeet

Väylävirasto
Trafikledsverket

- Käynnissä noin 40 hanketta
- Rahoituksen riittävyys ongelmana, taustalla ensimmäisenä koronakeväänä alkanut yleinen kustannusten nousu
- Venäjän hyökkäyssodan seurauksena kustannusnousuvauhti jyrkkeni edelleen
  - Materiaaleista erityisesti öljy ja teräs
- Lisävaltuuksia saatu IILTA 8 kpl yht. 15 Me
- IVLTA VM ehdotus 11 kpl 85,05 Me

Rakennuskustannusindeksin kehitys

Väylävirasto
Trafikledsverket

Maarakennuskustannusindeksi (2015=100), osaindekseittäin, kuukausitiedot muuttujina
Kuukausi. 11-17 Kokonaisindeksi, Maarakennuskustannusindeksin (2015=100) pisteluku.

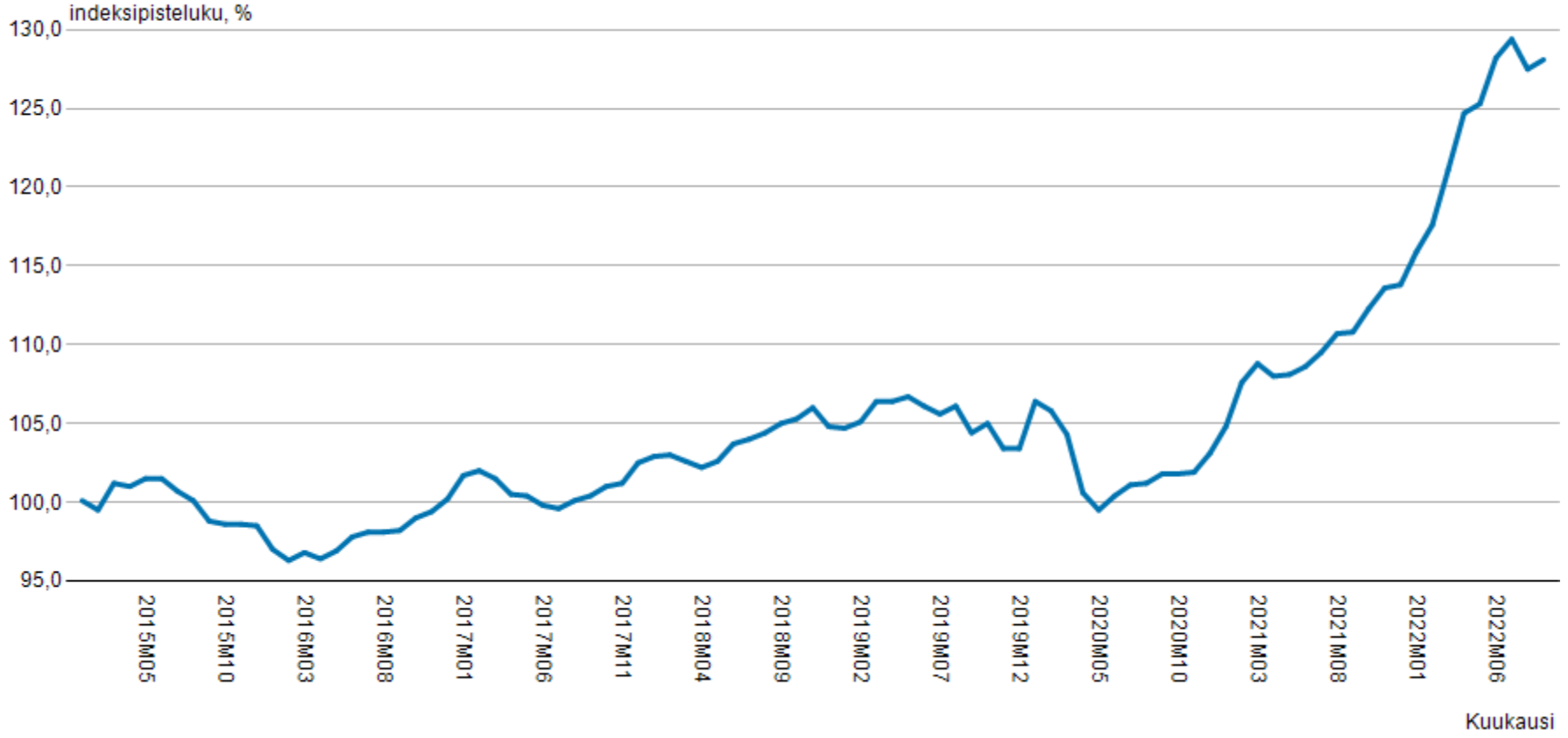

Käynnissä olevat investointihankkeet 2022, tie ja vesi (kehittämismomentilla olevat)

Tiehankkeet

1. E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski-Pakkala lisäkaistat
2. Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen
3. Vt 6 Korian kohta
4. Vt 25 Lepin liittymän alikulku
5. Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen
6. Vt 8 Turku-Pori parantaminen Eurajoen kohdalla
7. Vt 3 Hämeenkyrön ohitus
8. Vt 4 parantaminen välillä Hartola-Oravakivensalmi
9. Vt 5 Hurus-Hietanen -tieosuuden kehittäminen
10. Vt 23 parantaminen välillä Varkaus-Viinijärvi
11. Vt 4 Kirri-Tikkakoski
12. Vt 4 Äänekoski-Viitasaari -tieosuuden kehittäminen
13. Vt 19 Seinäjoki-Lapua, 1. vaihe
14. Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen
15. Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre
16. Hailuodon kiinteä yhteys
17. Vt 4 Oulu-Kemi liittymien parantaminen Simossa

Vesiväylähankkeet

18. Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen

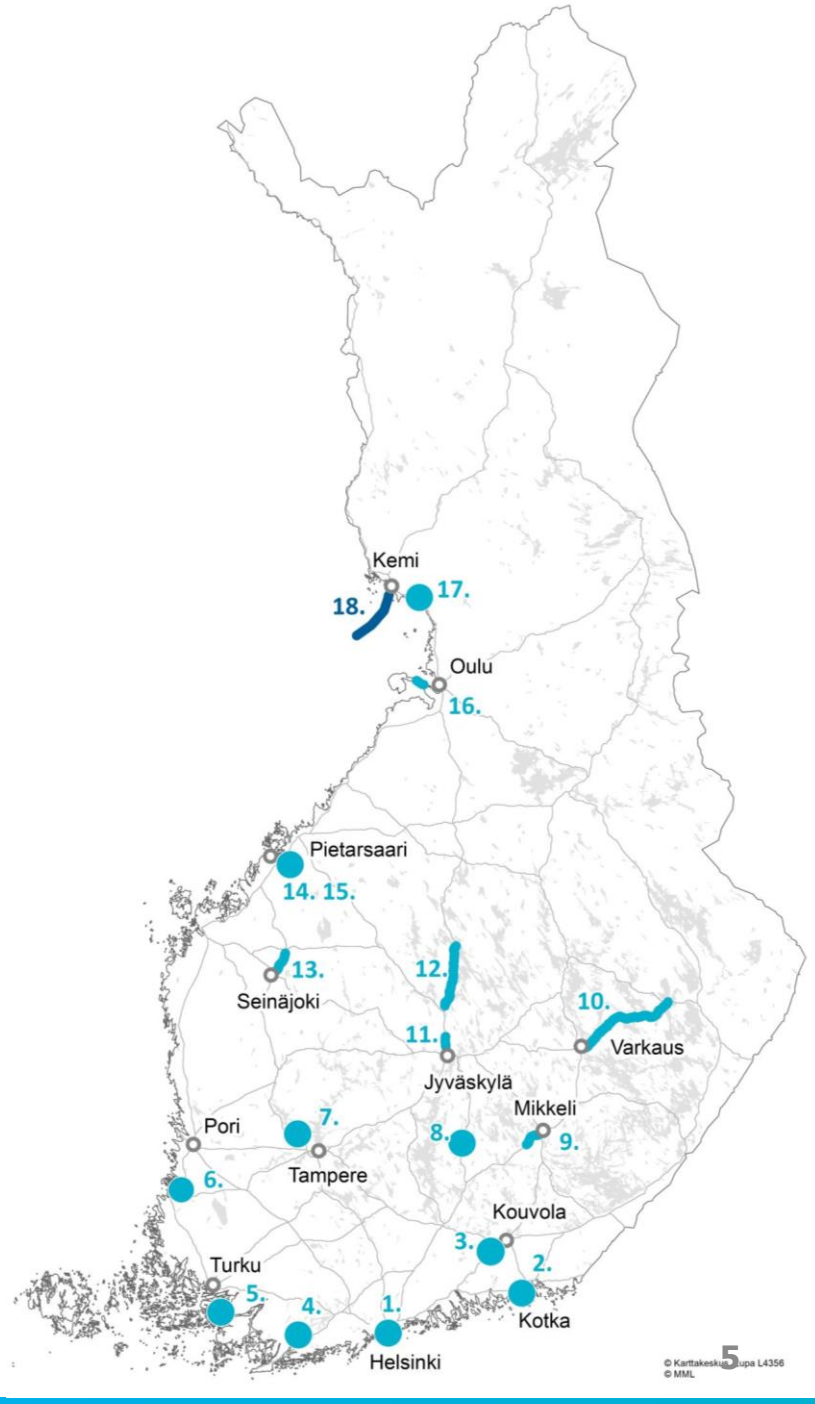

Käynnissä olevat investointihankkeet 2022, rata (kehittämismomentilla olevat)

Ratahankkeet

19. Espoon kaupunkirata
20. Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 1. vaihe
21. Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe
22. Helsinki-Tampere –rataosan peruskorjauksen aloittaminen
23. Tampere-Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe
24. Hyvinkää-Hanko rataosan sähköistys
25. Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa-Turku kaksoisraiteen rakentaminen
26. Kouvola-Kotka/Hamina
27. Digirata-pilottihanke (ETCS-testirata ja laboratorio)
28. Luumäki-Imatra ratayhteyden parantaminen
29. Joensuun ratapihan parantaminen
30. Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe
31. Iisalmi-Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)
32. Kontiomäki-Pesiökylä –radan parantaminen
33. Oulu-Kontiomäki –rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe
34. Oritkarin kolmioraide
35. Oulu-Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteet
36. Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta
37. Laurila-Tornio-Haaparanta rataosan sähköistäminen

Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe

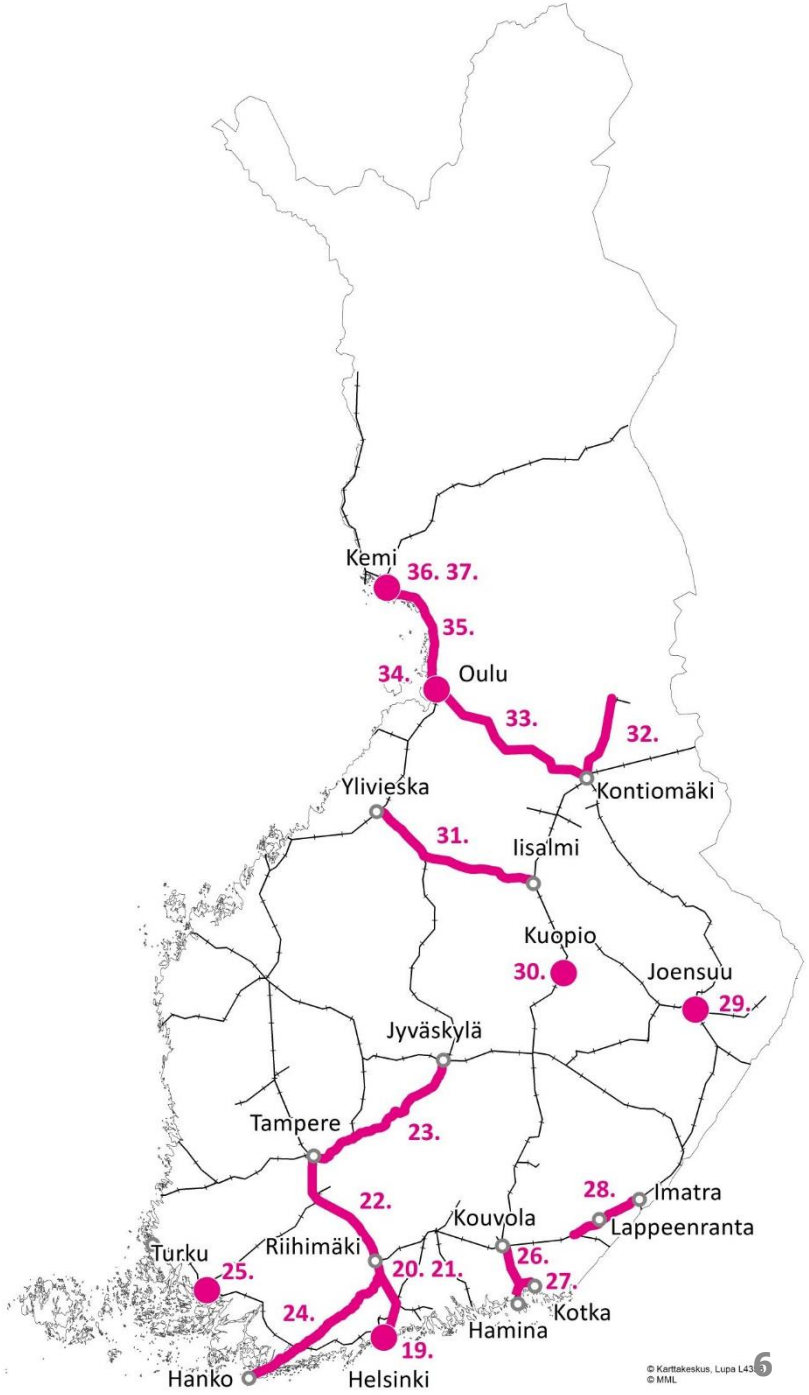

Väyläverkon investointi-ohjelman toimeenpano ja hankkeiden valinta

Liikenne 12 suunnitelmasta:
taloudellinen raami, tavoitteet, kriteerit, painopisteet,…

Väyliä koskeva lainsäädäntö

Strateginen tilannekuva

Väyläverkon nykytila ja kriittiset verkon tarpeet L12 suunnittelu-kaudella

Tieto väyläverkon tarpeista syntyy Väylän perus-työn kautta (mm. selvitykset, asiakastarpeet)

Liikenne 12 toteuttaminen Väylässä

Investointiohjelma

Perustuu L12 rahoitusraamiin

Priorisoi hankkeet (ml. toteutusjärjestys)

Sisältää kehittämisinvestoinnit, isot peruskorjaushankkeet ja pienet parantamishankkeet

Ohjaa mm. esityksiä talousarvioiden valmisteluun

Väylänpidon perussuunnitelma

Perustuu JTS:an

Perusväylänpidon ohjelma

Sisältää väylien kunnossapidon ja liikenteen tukipalvelut

Suunnitteluohjelma

Perustuu JTS:an

Priorisoi tulevien vuosien suunnitteluhankkeet

Sisältää pvp:n ja muun kehittämisen hankesuunnittelun kautta rahoitettavat suunnitteluhankkeet

Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa

Yhteistyö ja vuorovaikutus ELY-keskusten kanssa

Vaikutusten arviointi: hankkeiden arviointi,
ohjelman arviointi kokonaisuutena (ml. PRIO), arvio L12 tavoitteiden toteutumisesta

Mistä investointiohjelmassa on kyse?

- Vuosittain päivitettävä **Valtion väyläverkon investointiohjelma** toteuttaa osaltaan valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa (Liikenne 12) ja sen linjauksia.
- Investointiohjelma on **Väyläviraston ehdotus** rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta.
  - Ohjelma perustuu vaikutusten arvioinnin tuottamaan tietoon.
- **Eduskunta päättää** investointiohjelman kehittämishankkeiden toteuttamisesta.
- Investointiohjelma sisältää
  - Kehittämishankkeita
  - Isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia
  - Pienempiä parantamishankkeita
  - Ehdotuksia EU:n tuella tai yhdessä kaupunkiseutujen tai elinkeinoelämän kanssa rahoitettavista hankkeista
- Investointiohjelma ei sisällä
  - Käynnissä olevia tai jo päätettyjä hankkeita
  - Hankeyhtiöitä
- **Investointiohjelma 2023-2030** on julkaistu 16.6.2022.

Investointiohjelma 2023-2030 talouskehys väylämuodoittain

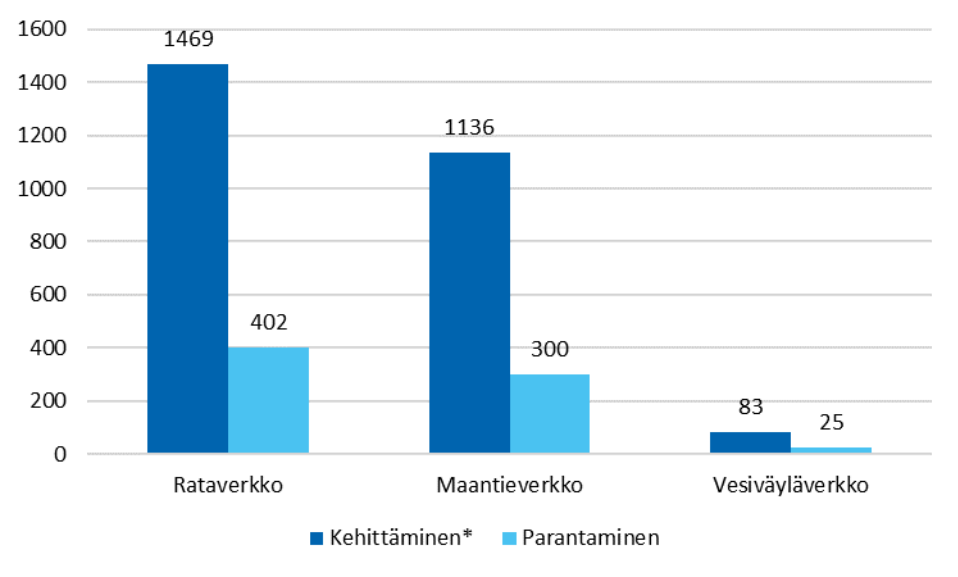

- **Kehittämisen talouskehys: 2 688 M€** muutos edelliseen + 369 M€
  - Tieverkko: +159 M€
  - Rataverkko: +209 M€
  - Vesiväylät: +1 M€
- **Parantamisen talouskehys: 727 M€** muutos edelliseen -73 M€
- Lähtökohtana Liikenne 12 -suunnitelman valtion rahoituskehys väylämuodoittain
  - Kehittämisen osalta sitomaton rahoitus, parantamisen rahoitus Liikenne 12 mukainen vuosittainen keskimääräinen rahoituskehys.
- Talouskehys sisältää 450 M€ rahoitusta vuodesta 2031 eteenpäin jatkuville hankkeille.*

Vaikutusten arviointi investointiohjelman laadinnassa

Väylävirasto
Trafikledsverket

- Arvioinnissa keskeistä on ollut **merkittävien vaikutusten tunnistaminen** ja Liikenne 12 **tavoitteiden toteutumisen arviointi.**
- Iteroivalla suunnittelulla investointiohjelmaa on kehitetty arvioinnin perusteella Liikenne 12 linjauksissa tavoiteltuun suuntaan.
- Investointiohjelman muodostamisessa on hyödynnetty hankkeiden vaikutusten arviointeja sekä hankkeiden priorisoinnin menetelmää.
- **Kokonaisvaikutusten arvioinnissa** rataverkon, tieverkon ja vesiväylien hankkeita on arvioitu SOVA-lain mukaisesti.

Vaikutusten arvioinnin perusteella investointiohjelmaan on valikoitunut Liikenne12:n tavoitteita ja strategisia linjauksia parhaiten toteuttavia, yhteiskuntataloudel-liselta tehokkuudeltaan parhaimpia hankkeita.

Liikenne 12 suunnitelman tavoitteet pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

Digirata-hankkeen tilanne

Digirata-hanke

Väylävirasto
Trafikledsverket

- Digirata-hankkeessa käynnissä Kehitys- ja verifiointivaihe 2021-2027
  - Määritellään ja testataan rataverkonlaajuisen ERTMS:n toteutus
  - ERTMS = uusi yhteiseurooppalainen junine kulunvalvontajärjestelmä, joka korvaa elinkaarensa päähän tulevan nykyisen JKV-järjestelmän
  - Pakollinen korvaaminen, jotta junaliikenteen tulevaisuus varmistetaan
  - 130 M€ rahoitus osoitettu Väyläverkon kehittäminen -momentilta 2021-2027
- Seuraava vaihe on maan kattava Toteutusvaihe 2028-2040
  - Rahoituksen aloituksen tarve n. 2024 alkaen, kun hankintoja aloitetaan
  - Toteutusvaihe vaatii erillisen päätöksen
- Hanke kokoaa yhteen kaikki rautatiesektorin sidosryhmät
  - Keskeisenä palveluntuottajana Väylävirastolle Fintraffic Raide Oy
- Hankkeessa ERTMS-järjestelmää toteutetaan hallinnonalan tahtotilan mukaisesti merkittäviltä osin Fintraffic Raide Oy:n omistukseen ja hallintaan
- Hankkeella hieno tilaisuus toimia teknologisena suunnannäyttäjänä Euroopassa etenkin radioverkkoratkaisuissa
- Hankkeelle työskennellään n. 40 htv n. 200 henkilön toimesta
- Tällä hetkellä erityisenä riskinä tunnistettu EU-sääntelyn hitaus

Väylävirasto
Trafikledsverket